Maandag 7 September 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 3695

AMIGOE DI CURACAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Duisburg, mikpunt van de nacht.

lazies melden verovering van Novorossisk.

Rommel trekt zich in Egypte terug.

Successen van Britse duikboten in de Middellandse Zee.

Verdediging van Stalingrad ongebroken.

„TWEE JAAR GELEDEN".

September 1940.

7. Om het bombardement van een gedeelte van Berlijn te wreken, werd een belangrijk industrieel gedeelte van Londen door de Duitsers aangevallen. Meer dan 200 vliegtuigen namen aan deze aanval deel. 360 Personen werden gedood en 1340 ernstig gewond.

In Craiova wordt een overeenkomst getekend tussen Roemenië en Bulgarije, waarbij het Zuidelijk gedeelte van de Dobroedsja aan Bulgarije wordt overgedaan. Hiermede wordt de grens hersteld, zoals die in 1912 was. Bulgarije moet een schadeloosstelling betalen van ettelijke millioenen aan Roemenië.

8. Maarschalk Hermann Goering maakt bekend, dat hij persoonlijk het commando heeft overgenomen als hoofd van de luchtmacht, die belast is met de bombardementen van Engeland. Hij vestigt zijn hoofdkwartier in Noord Frankrijk. Londen wordt weer aangevallen.

9. 350 Duitse vliegtuigen doen een massa-aanval op Londen. Een bom komt terecht in de tuin van het Buckingham paleis.

10. Britse vliegers bombardeerden Berlijn. De Brandenburger Poort, de Academie van Duitse Kunst, het oude Rijksdaggebouw en een vleugel van het Hedwigs hospitaal worden getroffen.

Gedurende 8 uren en 24 minuten bombarderen de Duitsers Londen. De omgeving rond de St. Pauls Cathedraal wordt verwoest. Verschillende hospitalen worden beschadigd. Drie gedeelten van Londen zonder gas en water.

11. De Britten vallen Hamburg, Brest en de havens van Noorwegen aan. Weder wordt Londen aangevallen.

Het Noorse Parlement verklaart, dat Koning Haakon niet langer geschikt is om te regeren. Men besluit echter de quaestie of hij naar zijn land mag terugkeren, uit te stellen tot na de oorlog. Bij hetzelfde besluit wordt de Noorse regering in Londen beschouwd als ontbonden te zijn en een nieuwe regering wordt benoemd. Het hoofd van de nieuwe regering is Ingolf Christensen, 68 jaar, die zal regeren als regent.

12. In afwachting van een invasie worden 2.000.000 Britse soldaten geplaatst op alle strategische punten langs de Engelse en Schotse kusten.

De Britten bombarderen Berlijn, Bremen en Hamburg.

Te Vichy deelt de Minister van Financiën mede, dat de Duitse bezetting Frankrijk dagelijks 20.000.000 rijksmark kost. De Duitse legerautoriteiten brengen alleen „blanke" Franse oorlogsgevangenen naar Duitsland. De andere Franse gevangenen, zoals 400.000 Senegalezen, Algerijnen en ook Joden, blijven in bezet Frankrijk.

De Italiaanse strijdkrachten, ongeveer 250.000 man sterk, openen een offensief op Egypte langs de Middellandse Zee.

13. Weder vallen enige bommen op het Buckingham Paleis te Londen. Beschoten werden nog Downing Street en Whitehall. De Britten bombarderen Essen, Hannover en Bremen.

Koning Farouk van Egypte doet een beroep op de Muzelmannen van geheel de wereld om voor vrede te bidden.

De Italianen zijn 120 mijl in Brits Kenya doorgedrongen.

NOVOROSSISK DOOR DUITSERS GENOMEN?

Het Britse nieuwsagentschap deelde mede, dat volgens een speciale Duitse bekendmaking de Duitsers de Russische Zwarte Zeebasis Novorossisk veroverd hebben (Londen, (AP) 6.9).

RUSSISCHE VERSTERKINGEN BIJ STALINGRAD.

Het Britse Nieuwsagentschap deelde mede, dat volgens de Duitse radio sterke Russische versterkingen zijn aangekomen aan het front bij Stalingrad. Deze bekendmaking werd gedaan in een verklaring van het Duitse Hoofdcommando (Londen, (AP) 6.9).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„In de nacht van 6 September hadden er felle gevechten plaats tussen onze troepen en den vijand in de gebieden ten Noord-Westen en Zuid Westen van Stalingrad en in de sectoren van Novorossisk en Mozdok. In de andere sectoren van het front hadden geen materiële veranderingen plaats".

Een aanvullend communiqué luidt: „Ten Noord-Westen van Stalingrad zijn de hevige gevechten steeds gaande. Onze eenheden vielen den vijand aan en verbeterden haar posities. Op het slagveld liet men 280 vijandelijke officieren en manschappen dood achter en 5 uitgebrande Duitse tanks. Wij maakten 7 machinegeweren buit en bovendien nog 2 mortieren, 36 automatische geweren, ongeveer 200 gewone geweren en een grote hoeveelheid ammunitie. Tevens werden gevangenen gemaakt. Als resultaat van een fel gevecht in een andere sector werden drie vijandelijke tanks buiten gevecht gesteld en 2 compagnieën Duitse infanterie weggevaagd. Een Duitse bommenwerper werd door geweervuur naar beneden gehaald. Ten Zuid-Westen van Stalingrad gelukte het aan een vijandelijke strijdmacht van tanks tweemaal in de Russische stellingen door te breken, doch telkens waren de Duitsers gedwongen zich weder terug te trekken door de concentratie van Russisch mortieren- en machinegeweer-vuur. Het communiqué meldde, dat tijdens deze ontmoetingen 14 Duitse tanks door het Russisch vuur werden vernietigd. Ten Zuid-Westen van Stalingrad hadden er hevige gevechten plaats tussen onze troepen en de vijandelijke tanks en infanterie. In een sector, die door een NN-afdeling werd gehouden, deden de Duitsers aanvallen op onze stellingen. De vijandelijke tanks slaagden erin door te breken in onze posities. Het mortieren- en machinegeweervuur der Russen veroorzaakte echter verwarring in de Duitse gelederen, die achter de tanks aanrukten en een flankuitval van de Russen dwong hen tot de terugtrekking. Ondertussen werden 12 Duitse tanks door het anti-tankgeschut buiten werking gesteld. Enige tijd later ondernamen de Duitsers wederom een aanval in deze sector, die eveneens mislukte. Na weer twee tanks en ongeveer 200 officieren en manschappen verloren te hebben, trokken zij zich terug naar hun oorspronkelijke posities. Aan het Westelijke front brachten de aanvallen van onze vliegtuigen en bommenwerpers nieuwe slagen toe aan de vijandelijke vliegvelden. De vliegers van een Russische afdeling vernietigden of beschadigden 24 Duitse vliegtuigen. Buitendien werden tijdens luchtgevechten twee vijandelijke vliegtuigen naar beneden geschoten en twee beschadigd" (Moskou, (AP) 7.9).

DE TERUGTREKKING VAN ROMMEL.

Harry Crocket seint uit Caïro:

De krachtige en voortdurende druk van het 8e Britse leger drong de astroepen terug ten Westen van de mijnenvelden bij El Alamein naar hun oorspronkelijke posities, ten zeerste verzwakt na een vruchteloze wekenlange poging om een zachte plek te vinden in de nauwe doorgang, welke leidt naar de Britse defensies. Er is geen twijfel in de meningen van de officieren en waarnemers te Caïro, dat Maarschalk Erwin Rommel alles wat hij had, heeft geworpen in deze aanval en dat hij uit het zadel is gelicht van het groots opgezette offensief, dat hem naar de Nijl zou moeten brengen.

In feite vertelde een gevangene aan de Britten, dat de Duitse Commandant zelf het front had bezocht vlak vóór de aanval. Hij deelde sigaretten rond en verklaarde: „De volgende week zitten wij in Caïro, jongens." De slagen, die echter werden toegebracht aan deze speerpunt, te beginnen met Woensdag laatstleden, waren zo ernstig, dat niet eens een machtige afleidingsaanval van zijn luchtstrijdkrachten in staat was de loop van de slag te zijnen gunste te doen keren.

Tenminste voor een ogenblik is Rommels laatste bedreiging voor Alexandrië en de Nijlvallei verdreven door de slagen van tanks en landstrijdkrachten en de heerschappij van de Royal Airforce en de Noordamerikaanse luchtmacht, die de luchten boven de woestijn doorploegden in voortdurende aanvallen op vijandelijke concentraties en voorraadlinies. Slaande naar een bron van vijandelijke versterkingen hebben zware Noordamerikaanse bommenwerpers grote schade toegebracht aan de vijandelijke voertuigen.

Het volledige succes van het 8e leger geschiedde onder de handige leiding van Luitenant Generaal B. L. Montgomery en den Opperbevelhebber van het Nabije Oosten, Generaal Sir Harold Alexander.

Hoewel de bedreiging voor geheel Egypte tijdelijk is verminderd door de vastberadenheid van de Geallieerde weerstand was er geen neiging in het hoofdkwartier om de veerkracht van den sluwen woestijnvos Rommel te onderschatten.

Hij is vroeger reeds teruggeslagen, hij is in een val gelopen en omsingeld, doch elke keer was hij in staat de klaarblijkelijke ramp te veranderen in een schitterende overwinning.

Alexanders spel scheen er een te zijn om den vijand te vernietigen in plaats van een ogenblikkelijke winst van gebied te zoeken. Alzo duurde de onophoudelijke bestoking van den vijand voort met kanonnen en bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen. Rommels volgende stap wordt nauwkeurig gadegeslagen en de Britten sloten de mogelijkheid niet uit, dat hij zou pogen de zeis-vormige Qattara-inzinking door te trekken, welke op sommige punten 440 voet beneden het niveau van de zee ligt. Hij zou dan kunnen slaan in de richting van Caïro, waarbij hij de vlootbasis Alexandrië en de rijke Delta van de Nijl zou passeren.

De Qattara-inzinking is volgens de mening van sommigen niet ondoordringbaar op deze tijd van het jaar, doch de Britten hebben de doorgangen krachtig bewaakt.

De inzinking ligt op het punt waar de slag plaats heeft op 56 kilometer ten Zuiden van de Middellandse Zee en vormt een schoorsteen, welke Rommel beperkt in zijn geliefde wijde manoeuvres.

De laatste woestijncampagne, die een week geleden begon, werd gemerkt door gevechten, welke tot de hoogste behoren, die de Sahara gekend heeft. De vijand rukte eerst 12 kilometer vooruit door de Zuidelijke mijnenvelden. Op Woensdag en Donderdag gebruikte hij de grootste strijdmacht van gevechtsvliegtuigen, die hij ooit gebruikt heeft in het Egyptische strijdtoneel en waarschijnlijk eveneens de grootste strijdmacht van bommenwerpers. Op zijn minst vijfmaal in drie critieke dagen hebben zwermen van 40 Stuka-duikbommenwerpers, vergezeld door 50 gevechtsvliegtuigen, geconcentreerde aanvallen gedaan op de Geallieerde posities. Doch elke keer hebben de Geallieerde luchtstrijdkrachten — Britse, Noordamerikaanse, Zuidafrikaanse en Australische — den vijand uiteengeslagen en hem verslagen. Alleen op Vrijdag waren de Geallieerde verliezen groter dan die van de Duitsers, doch dit werd doordat de Geallieerde strijdkrachten actiever waren boven de gevechtszone (Caïro, (AP) 6.9).

DUISBURG AANGEVALLEN.

Gemeld wordt, dat Britse bommenwerpers, die een sterke strijdmacht uitmaakten, in de afgelopen nacht sloegen naar Duisburg en andere plaatsen in het industriële Duitse Roer-gebied. Van deze aanvallen worden 8 vliegtuigen vermist.

Het Britse en Duitse lange afstand geschut aan het Nauw van Calais leverde een van de hevigste duels, dat in vele maanden is meegemaakt. Het duel begon spoedig nadat de Geallieerde vliegers een uitgebreid terrein in de bezette gebieden hadden aangevallen. Tezelfder tijd hoorden waarnemers een lichter kanonvuur in het Kanaal, waardoor de mogelijkheid werd aangegeven, dat het tot een treffen was gekomen tussen lichte zeestrijdkrachten (Londen, (AP) 7.9).

AMERIKAANSE VLIEGTUIGEN BOVEN FRANKRIJK.

Het Hoofdkwartier van de Noordamerikaanse luchtmacht in het Europese krijgstoneel en het Britse Ministerie van Luchtvaart maakten bekend, dat bommenwerpers van de Noordamerikaanse leger-luchtmacht, geëscorteerd door gevechtsvliegtuigen, in de namiddag van Zondag objecten aanvielen in het Noorden van Frankrijk. Exchange Telegraph zeide, dat volgens de radio van Vichy een krachtige strijdmacht van de Royal Airforce en Noordamerikaanse luchtformaties Zondagmorgen Rouaan en Le Havre aanvielen. 6 Aanvallende vliegtuigen zouden zijn neergeschoten (Londen, (AP) 6.9).

NOORDAMERIKANEN BOMBARDEREN ROUAAN.

De radio van Vichy deelde mede, dat meer dan 80 burgers werden gedood en 117 werden gewond toen de Noordamerikanen op Zaterdag Rouaan, in bezet Frankrijk, bombardeerden (Londen, (AP) 6.9).

Het nieuws van vandaag.

Petar II, Koning van Joegoslavië, herdacht gisteren voor de tweede achtereenvolgende maal zijn geboortedag in ballingschap. Werkende aan de bevrijding van zijn land vond Petar geen tijd voor het vieren van feest. Trouwens, de sportieve jongeling heeft na de val van Zijn land beloofd niet meer te zullen dansen — voorbeeld voor fuivend Curaçao — alvorens Zijn land weer bevrijd zal zijn van de Duitse geweldenaars. Aan andere vermakelijkheden zal Petar zich sedertdien ook wel niet schuldig gemaakt hebben. Reeds vroeg werd Hij getroffen door de slagen van het leven toen Zijn vader Alexander in 1934 door een moordenaarshand in Marseille was gevallen. In allerijl moest Petar toen van een Engelse kostschool naar Beograd terugkeren om de troon te bestijgen. Een regentschapsraad onder leiding van Prins Paul bestuurde intussen het land tot Petar op 6 September 1941 meerderjarig zou worden en zelf de scepter in handen zou nemen. Zo men weet heeft de jonge koning deze scepter door een staatsgreep eerder overgenomen toen bleek, dat Oom Paul met de Duitsers heulde.

Koning Petar heeft het bloed veler dynastieën in zich. Als kleinzoon van Petar I is hij een afstammeling van Karageorg, den stamvader van de thans regerende dynastie der Karageorgewitsj, die Serbië van het juk der Turken bevrijdde. Hetzelfde Serbië vecht nu voor de bevrijding van het nazie-juk. Geplunderd wordt het land, gemarteld de bevolking. Maar het staat als één man tegen den verdrukker op, met de oude spreuk voor ogen: „Samo Slobodan Srbija Sparaba" (Alleen eenheid zal Serbië redden).

Een ander land, dat meevecht tegen de berovers van vrijheid, viert heden zijn onafhankelijkheidsdag: Brazilië.

Onze nieuwe Geallieerde heeft zich met grote energie geworpen op de taak om de geknechte landen te helpen bevrijden. Aan onze moedige bondgenoten kunnen wij op deze dag slechts toewensen: Kracht in de strijd en een spoedige overwinning.

Rusland biedt nog hevig weerstand aan de vijandelijke bestorming. Stalingrad houdt stand en de belegeraars sneuvelen er bij duizenden.

De Geallieerden in Egypte dringen den aanvaller terug naar het Westen onder de bezielende leiding van hun nieuwen Opperbevelhebber.

De Raf vloog weer toe naar het Reich. Duisburg in het industriële Ruhrgebied voelde de kracht van het Britse luchtwapen.

De afgelopen Week.

De zwenking in de Spaanse politiek.

De ingrijpende veranderingen, welke aan het einde van de afgelopen week in het Spaanse cabinet plaatsgrepen, hebben allerlei gissingen doen ontstaan omtrent de gevolgen, die uit deze omwenteling zouden kunnen voortvloeien.

Vooral baarde de cabinetsverandering opzien, omdat hiermede de Minister van Buitenlandse Zaken, Serrano Suñer, verwijderd werd van zijn post en tevens als Voorzitter der Falange-partij werd afgezet.

Het was toch bekend, dat deze Heer Suñer, de zwager van dictator Franco, ten zeerste aan Hitler verkleefd was en desnoods bereid om Spanje met huid en haar aan de gangsters van Berlijn uit te leveren. Suñer was duidelijk onder de indruk gekomen van de kracht der Duitse wapenen. Hij had zijn aandacht gevestigd op het verschil tussen de vorige oorlog en de huidige. Toen hadden de Fransen en Engelsen zich goed verschanst op Franse bodem en hadden zij ook de overhand over het Duitse leger.

Suñer wendde zich tot Duits land, omdat hij geen andere uitkomst zag.

In deze oorlog zag Suñer hoe Frankrijk werd verslagen en gebroken. Hij zag hoe Engeland door een rampzalige nederlaag van het vasteland werd verdreven en dacht, dat de Duitse overwinning beslissend was. Hij zag geen redelijk vooruitzicht, dat de Engelsen ooit weer enige invloed van betekenis op het vasteland van Europa zouden krijgen. Alle neutralen — zo meende hij — moesten dit als waarheid aannemen en ook, dat de Duitse hegemonie de contrôle zou blijven oefenen.

Na de val van Frankrijk was Suñer ervan overtuigd, dat de Verenigde Staten een ernstige, misschien wel onherstelbare fout zouden begaan door partij te kiezen in deze „Europese" oorlog. Het gevolg van deze deelneming, zo dacht hij, zou zijn, dat het Bolsjewisme met de overwinning zou gaan strijken. Suñer, die door zijn contact met de „Herren" van Berlijn reeds onder de Duitse invloed was geraakt, was van mening, dat er een soort controlerende macht in Europa behoorde te zijn, een soort politie-agent op het vasteland. Hij zag geen mogelijkheid hoe Engeland ooit kon hopen als politie-agent op te treden. Integendeel, hij zag Duitsland reeds als zodanig en werd volkomen bezeten van de Duitse idee van de „nieuwe orde", waarin hij poogde ook Spanje een plaats te bezorgen.

Beschouwen wij deze houding van Spanje's afgetreden Minister, dan moeten wij wel denken, dat Suñer heeft gefaald. Het doet er niet toe of hij dit zelf heeft toegegeven, dan wel dat zijn zwager Franco voor hem heeft gedacht. Het feit, dat hij met andere Ministers uit het Spaanse cabinet verwijderd is, geeft te kennen, dat er iets niet in orde was met de Spaanse politiek. Mogelijk is het, dat men heeft ingezien, dat Duitsland de oorlog niet zal winnen. Mogelijk is het, dat er een nieuwe tweespalt dreigde te ontstaan in Spanje zelf. Mogelijk is het ook, dat Franco zich niet kon verenigen met de proas politiek van zijn Ministers en een meer neutrale houding in zijn Regering wenste.

Het is echter zeer waarschijnlijk, dat de verhouding tussen Spanje en de Verenigde Landen thans zal verbeteren en bovendien een verwijdering zal ontstaan tussen de aslanden en Spanje.

Het bericht, dat Roosevelt Spanje zou gaan helpen, wordt thans duidelijker.

Het voorstel van Roosevelt dezer dagen om Spanje te helpen zijn verwoestingen en schade tengevolge van de burgeroorlog weer te herstellen geeft reeds een aanwijzing in die richting en zou misschien zelfs de beslissende stoot hebben kunnen geven voor de beslissing van den Caudillo.

Franco.

Ofschoon Serrano Suñer tot Donderdag het hoofd was van de politieke kliek der Falangisten, is Francisco Franco Bahamonde (de laatste naam is die van moederszijde, een gewoonte in Spanje) het hoofd van de Staat en de Leider of Caudillo. Zijn houding is er een van bescheiden zelfverzekerdheid en grote kalmte. Franco bekleedt bij de Falangisten en ongecontroleerde positie van dictator; hij heerst, om het duidelijk te zeggen met een thans gangbaar wordende term.

Degenen, die hem het best kennen, zeggen dat hij gelooft, dat de Regering en de personen, die regeren, weinig gezien of gehoord moeten worden. Daarom is hij een voorbijgaande figuur en zijn er weinig verhalen over hem in omloop.

Hij zou te vergelijken zijn met Salazar den Zwijger, den dictator-premier van Portugal en het is misschien door deze overeenkomst, dat er zulk een goede verstandhouding tussen beiden bestaat. In verband hiermede is het tevens van belang om op te merken, dat de nieuwbenoemde Minister van Buitenlandse Zaken, Francisco Gomez Jordana die dezelfde post reeds vroe-

DE 425 METER HOGE TOP VAN GIBRALTAR.

ger bekleedde, toen een niet-aanvalsverdrag tussen Spanje en Portugal tot stand bracht.

Vooral met het oog op het bezoek, dat Salazar onlangs aan Spanje heeft gebracht is het daarom te vermoeden, dat Spanje en Portugal samen één blok zullen vormen en hun politiek samen zullen regelen ten opzichte van de rest der wereld.

Gibraltar.

Het schiereiland Iberië, dat de heerschappij heeft over de Westelijke ingang van de Middellandse Zee bij de Zuilen van de Hercules, is in de nooit eindigende Europese oorlogen steeds van groot strategisch belang geweest. In deze strategische positie deelt echter een ander land, dat hierin het meest strategische punt bezet. Gibraltar is sedert 1704 in handen van de Engelsen, toen de Nederlanders de Engelsen hielpen het te veroveren.

De laatste tijd dook altijd in de speculatieve beschouwingen omtrent Hitlers eerstvolgende stappen de mogelijkheid op, dat hij erin zou slagen om met medewerking van zijn geestverwant Serrano Suñer, toen aanvoerder der Spaanse Falangisten, Francisco Franco in zijn netten te verstrikken. De gebeurtenissen hebben echter bewezen, dat Hitler in zijn pogingen heeft gefaald. Het heeft den Führer niet kunnen gelukken den Caudillo voor zich te winnen. Niet omdat er voor hem uit Spanje nog niets te halen zou zijn, waarop hij niet reeds de hand had kunnen leggen. Maar in zijn algemeen veldtochtsplan tegen den aartsvijand, Engeland, behoorde het breken van de Engelse heerschappij in de Middellandse Zee (Gibraltar 1704, Malta 1800, Suez 1869 — '75, Cyprus 1878, Palestina 1917 — '20). Hij stelt zich voor deze heerschappij in het Oosten te kunnen vernietigen door de stelling van Suez in de tang te nemen, waarbij zich dan aansluit de afsluiting van de Westelijke toegang.

En daartoe is de medewerking van Spanje nodig, omdat alleen een opmars door dat land, eventueel in samenwerking met Spaanse legereenheden, de geweldige rotsvesting Gibraltar binnen het bereik van zijn pantserdivisies, zijn geschut en vooral van zijn Luftwaffe brengt.

Maar Gibraltar is een harde noot om te kraken, is dat altijd geweest. En momenteel is het uitgebouwd tot een militair wespennest, in de buurt waarvan geen vijand zich ongestraft waagt kan.

Wilde apen en kanonnen.

Als een grimmige schildwacht houdt Gibraltar een der machtigste fortificaties van het Britse imperium, de wacht over de Straat, die de Middellandse Zee scheidt van de Atlantische Oceaan. Aan drie kranten door diepe wateren omspoeld (± 1 km. diep), kijkt de Rots met haar steile klippen. Haar ruwe dicht begroeide hellingen vormen de enige plek in Europa waar nog apen in het wild leven. Haar kale toppen, waarvan de hoogste 425 m. hoog is, zien over het Spaanse land en de zee, steeds op haar hoede voor een verdachte beweging van den vijand, en beter dan ooit voorbereid op gebeurlijkheden.

Gibraltar zit niet stil. Nooit te voren heeft men er zo hard gewerkt als in het afgelopen jaar.

Bij het uitbreken der vijandelijkheden was de Rots enkel bestemd om de Straat (43 — 14 km. breed; de afstand tussen Curaçao en Venezuela is ± 70 km.) te bewaken, en dienovereenkomstig waren er geen moderne verdedigingswerken aangelegd tegen een mogelijke aanval te land.

In het verleden was er nooit aanleiding geweest om van die kant gevaar te duchten. Wel — maar dat was al langer dan een eeuw geleden — had Gibraltar een vijfjarig Spaans beleg het hoofd geboden, maar na deze eerste phase in zijn geschiedenis als Brits bolwerk, schijnt zijn onneembaarheid als vaststaand te zijn aangenomen. Hoewel van tijd tot tijd erover mopperend heeft Spanje zich althans bij de aanwezigheid van een Brits garnizoen neergelegd.

Gevaar moet uit zee komen.

Nieuwe geslachten van bewoners van de Rots, voornamelijk van Spaanse afstamming, groeiden allengs op tot patriottische Britse onderdanen. De wachters op de Rots hielden onafgebroken de blik gericht op de zee. Indien er gevaar dreigde, dan moest het van die kant komen.

Na de Duitse overwinningen van 1940 en de intrede van Italië in de oorlog is dat alles veranderd en begonnen de Britten tot het besef te geraken, dat het nieuwe Spanje een hoogst twijfelachtige buurman was, die zich ieder moment kon ontpoppen als een daadwerkelijke vijand.

Een Spaans generaal gaf eens in het kort weer wat hij als de essentiële zwakheid van Gibraltar beschouwde.

„Gibraltar", zeide hij, „gelijkt op een hand, uitgestrekt in de richting van de zee, en aan het vasteland van Spanje verbonden door een pols van land. De hand is krachtig, maar alle vingers wijzen een richting uit. Zij kunnen gemakkelijk alles wat van die kant komt, grijpen, maar de hand kan niet draaien en aanpakken wat van de landzijde komt. Een uit Spanje oprukkend leger zou als een schorpioen zijn, die kruipt langs de pols van een een-armige. Hij zou het ondier pas kunnen grijpen nadat het hem gestoken had".

Op het vroegere Gibraltar was die uitspraak ongetwijfeld van toepassing. Maar op dit moment heeft zij zichzelve overleefd, behoudens de blijvende waarheid, dat artillerie, die op een punt geconcentreerd is, altijd in het nadeel verkeert ten opzichte van geschut, dat in een halve cirkel eromheen is opgesteld.

Men heeft er in de afgelopen twee jaren aandacht aan besteed, dat Gibraltar naar alle richtingen front kan maken.

Er zijn deskundigen, die volhouden, dat een vastberaden strijdmacht in de lente van 1940 met handgranaten en tommy-geweren de vesting bij verrassing had kunnen nemen. Zo ja, dan staat vast, dat de As-mogendheden, die bij het uitbroeden van hun grandioze voornemens steeds aan een bepaalde traagheid hebben gelaboreerd, haar zoveelste kans hebben gemist. Hitler had, na Duinkerken, de Britse eilanden in een stormloop kunnen nemen, maar hij verkoos te treuzelen, en even waarschijnlijk lijkt het, dat een snelle Duitse colonne in 1940 met een coup de main dwars door Spanje succes zou hebben gehad. Of dit thans nog zou gelukken, moet ernstig worden betwijfeld.

Fort en Marinebasis.

Men mag niet uit het oog verliezen, dat de functies van de Rots tweeledig zijn: zij is fort en marine-basis tevens. De vesting bewaakt de Straat, terwijl de marine-haven en het dok tot taak hebben het verrichten van herstellingen aan en het voorzien in de behoeften van de daar gestationneerde oorlogsbodems. De marinewerf is, op papier, overgeleverd aan de genade van een eventueel uit Spanje opdagende vijandelijke krijgsmacht, maar met de vesting is zulks geenszins het geval.

In theorie zou de eerste granaat, afgevuurd van het vasteland, dat een voortreffelijke beschutting verschaft aan daar opgesteld zwaar geschut, zelfs op betrekkelijk geringe afstand opgesteld, het lot van de marine-basis bezegelen. Achter La Linea en Algeciras in stelling gebracht, zijn kanonnen van zwaar caliber in staat om de Marinewerf te vernielen en de toegang tot de haven onmogelijk te maken. Maar dit in aanmerking genomen, blijft het vermogen van Gibraltar om hard terug te slaan volkomen onaangetast, en een mobiel escader moet in staat worden geacht om elders een andere, zij het wellicht niet zo gunstige stelling in te nemen.

Een poging om het fort ten val te brengen is een geheel ander probleem. Voorzien van ondergrondse magazijnen, opslagplaatsen en schuilkelders, van diep in de kalksteen uitgebouwen galerijen en grimmige rijden van geschutmonden, waaraan in de laatste maanden met man en macht is gewerkt, is het aan geen twijfel onderhevig of de Rots is thans bestand tegen maandenlange onafgebroken beschieting zonder gevaar, dat haar artillerie noemenswaardige schade oploopt.

Van hun deugdelijk beschutte kazematten kunnen de kanonniers, die beschikken over onuitputtelijke voorraden munitie, diep begraven in ontoegankelijke magazijnen, de meest onbarmhartige beschieting met interest teruggeven. Zelfs indien het eigenlijke Gibraltar van de aardbodem verdwenen is, onherkenbaar verminkt en het garnizoen gedwongen geworden om zijn toevlucht onder de grond te zoeken, dan zou de gevechtskracht van het bolwerk dientengevolge nog niet in gevaar zijn gebracht.

Door de houding van Francisco Franco heeft de positie van de Rots nog aan belangrijkheid toegenomen, omdat daardoor het gevaar minder is geworden, dat van land uit een aanval op de Britse sterkte zou worden ondernomen.

Toch zijn de laatste tijd grote strijdkrachten te Gibraltar geconcentreerd en heerst er volgens de berichten een activiteit, die niets uitstaande schijnt te hebben met een verwachte aanval. Zou het daarom mogelijk zijn, dat dit bastion, jarenlang beschouwd als symbool van defensieve kracht, thans de basis geworden is voor een offensief?

Curaçao.

DE GOUVERNEUR.

De Gouvernementspersdienst deelt mede:

Gisteren om 10.30 uur heeft Zijne Excellentie Dr. Piet A. Kasteel enige uit Nederland ontsnapten ten Gouvernementshuize ontvangen.

Gistermorgen heeft Zijne Excellentie de Gouverneur een dienst bijgewoond in de R.K. Kerk van Onze Lieve Vrouw van de Berg Carmel te Groot Kwartier. De Gouverneur was vergezeld van Zijn Adjudant, Luitenant Emile C. J. M. van de Laarschot. Na de dienst werd een „Te Deum" gezongen ter ere van de verjaardag van H.M. de Koningin.

Vrijdagmiddag heeft Z.E. Gouverneur Dr. Piet A. Kasteel een bezoek gebracht aan het kamp van de Nederlandse Politie-troepen te Rio Canario.

GODEFRIDUS H. POLVLIET BENOEMD AAN REDACTIE „KNICKERBOCKER".

Naar uit bevoegde bron vernomen wordt, is de Heer **Godefridus Hendrik Polvliet alhier, benoemd tot assistent-redacteur aan het weekblad „Knickerbocker Weekly" te New York.** Wanneer de Heer Polvliet naar New York zal vertrekken, is nog niet bekend. Deze benoeming is niet alleen een gelukwens waard aan het adres van den benoemde, doch ook aan het weekblad „Knickerbocker-Weekly", hetwelk thans in zijn redactie iemand krijgt, die de verschillende eilanden van ons gebiedsdeel van jaren her kent, en die dus zeker de inhoud van het blad, voor zover die op de Curaçaose eilanden betrekking heeft, zeer ten goede zal komen.

Het heeft altijd reeds vreemd aangedaan, dat aan de redactie van dit weekblad geen mensen verbonden waren, die de vrije gebiedsdelen Suriname en Curaçao van eigen ondervinding kenden. Waarschijnlijk was dit ook de oorzaak, dat de berichtgeving over de beide Westindische gebiedsdelen in de „Knickerbocker" zo pover was en doorgaans beperkt bleef tot enkele correspondenties en te korte telegrammen over het allerbelangrijkste.

Soms kreeg men uit de „Knickerbocker" het idee, dat men meende, dat de Nederlandse uitgewekenen in Londen of New York tezamen „vrij Nederland" vormden. Vrij Nederland toch is uitsluitend Suriname en Curaçao.

Het is te hopen, dat de benoeming van den Heer Polvliet een ommekeer in deze houding van de „Knickerbocker" te weeg zal brengen.

HOE HET ZEEMANSHUIS GEZIEN EN GEZOCHT IS.

Dat het R.K. Zeemanshuis het centrum is voor alle hier aan wal aanwezige zeelieden moge blijken uit het steeds groter wordende bezoekersaantal. De afgelopen maand is daarvan een doorslaand bewijs. Augustus was een record-maand. Bijna 5000 zeelieden van alle gezindten, nationaliteiten en rangen waren er te gast, waaronder ten minste 2000 van Britse afkomst. Practisch geen dag was het aantal zeelieden onder de 100, meermalen ver boven de 200. Op de verschillende ontspannings- en feestavonden kwamen er honderden zeelieden bijeen. Het totaal aantal zeelieden dat het Tehuis van 1 Januari af bezocht, overschrijdt reeds de 25.000. Wie belangstelling heeft voor den zeeman, bezoeke dit Tehuis en steune dit zeemanswerk.

PASTOOR HAGEMANS NAAR ARUBA.

Met het middagvliegtuig zal de Pastoor van de H. Theresia te Wishi, Pater Sylvester Hagemans O.P., naar Aruba vertrekken. Zoals men zich herinnert vertoefde Pater Hagemans enige tijd in het St. Elisabethsgasthuis alhier.

Op dokters last zal de Pastoor thans nog een maand rust moeten houden.

VERENIGINGSNIEUWS.

— K.S.C.: **Voetbal:** D.S.C. — Dutch Guyana niet doorgegaan; Ajax — Jong Bonaire 1—0.

— **Athletiek:** Uitslag Athletiekwedstrijden op het Rif: **Hardlopen:** 100 yards 1 Willems (10.1 sec.) 2 Anasagasti (10.2 sec.); 120 yards 1 Philip 2 Anasagasti; 220 yards 1 Philip 2 Anasagasti; 220 yards 1 Anasagasti 2 Philip; 400 yards 1 Anasagasti 2 Johnson; 440 yards 1 Philip; 880 yards 1 J. Perret (2 min. 17 sec.); 2 Webb (2 min. 18 sec.). **Verspringen:** 1 Willems (6.10 meter) 2 Philip 3 Layo Alexander.

— **Veritas:** De vereniging „Veritas" vierde gisteren haar 4e jaarfeest op de plantage van den Heer Daal.

VERKEERSONGEVALLEN.

Vrijdagmorgen vond op de Hoofdverkeersweg om het Schottegat, ter hoogte van Suikertuintje, tussen een personenauto en een watertruck, een aanrijding plaats. De watertruck, die achter de personenauto reed, bewoog zich in dezelfde richting voort. Deze truck wilde het andere motorrijtuig voorbijrijden. Bij dit passeren reden de motorrijtuigen echter te dicht naast elkander waardoor een aanrijding ontstond. De personenauto werd licht beschadigd.

Vrijdagmiddag had op het kruispunt Oude Schottegatweg — Weg naar Suffisant, ter hoogte van het Café La Princesa, een aanrijding plaats tussen een autobus en een bestelauto. De bestelauto, die uit de richting van de politiewoningen te Rio Canario kwam, en nagenoeg geheel links van de weg reed, botste tegen bovengenoemde autobus aan, die uit de richting Suffisant kwam. Beide motorvoertuigen werden licht beschadigd.

Zaterdagmorgen vond op de weg naar Welgelegen, ter hoogte van de ingang naar Habaai, een aanrijding plaats tussen een personenauto en een autobus. De personenauto, die achter de autobus reed, moest plotseling voor deze autobus stoppen. Door de gladheid van het wegdek en mede door het afgesleten loopvlak van de banden slipte de personenauto door, met het gevolg, dat deze tegen de autobus opbotste, waarop die weer op haar beurt tegen een telefoonpaal aanreed. De autobus liep enige schade op.

ATHLETIEK.

De jury bij de eindstreep.

Men schrijft ons:

Deze juryleden hebben een belangrijke taak, immers zij stellen onherroepelijk de volgorde vast, waarin de deelnemers de eindstreep passeren.

Bij de wedstrijden over grote afstanden is dit geen moeilijk werk, daar dan de deelnemers meestal met grote tussenpozen de eindstreep bereiken. Heel iets anders is dit bij korte afstanden, want hier gebeurt het niet zelden, dat de lopers ongeveer gelijk aankomen. Meermalen is het gebeurd, dat de juryleden van aankomst, de volgorde niet konden vaststellen en dan zit er niets anders op dan over te laten lopen.

Ook hierbij is de techniek te hulp geroepen en op grote internationale wedstrijden wordt dan ook electrisch gestart, waardoor tevens bij de finish een film-apparaat in werking wordt gesteld met hieraan verbonden een mechanisme voor de tijd op te nemen.

Op Curaçao is over het algemeen de sport nog sport en zullen de juryleden van aankomst wel in functie blijven.

Volgens het reglement wordt als eerstaankomende beschouwd hij, die het eerst de draad met enig lichaamsdeel — uitgezonderd handen of armen — aanraakt, of de getrokken eindstreep passeert (artikel 16).

Het is nodig dat de juryleden van aankomst zich op het verlengde der eindstreep opstellen en wel op enige afstand der paal. Het reglement schrijft voor „tenminste 2 meter".

Zij moeten zich zo plaatsen, dat ze over elkaar heen kunnen zien, zodat de voorste op een knie zit en de langste achteraan staat.

De tijdopnemers.

De tijdopnemers bepalen de tijd, die de lopers voor de afstand nodig hebben. Daarvoor gebruiken zij chronometers. Voor het erkennen van een record moet de tijd opgenomen worden door ten minste 3 officiële tijdwaarnemers met chronometers, die tevens daguurwerk zijn.

Voor de wedstrijd worden eerst de chronometers onderling vergeleken, daarna wordt bepaald, welken loper ieder heeft op te nemen en liefst naar de volgorde van aankomst, zodat A No. 1, B. No. 2 enz. krijgt.

De tijdopnemers plaatsen zich daarna op het verlengde van de eindstreep en wel op dezelfde wijze als de juryleden van aankomst, doch aan de andere kant.

Nadat de voorzitter-kamprechter den starter heeft verwittigd, dat aan de eindstreep alles in orde is, houden de tijdopnemers den starter goed in het oog. Op hetzelfde moment, dat ze de rook uit het pistool zien, **zetten zij de chronometer in werking.** Het is gemakkelijk in te zien, dat het in werking stellen van de chronometer op het geluid fout is.

Laten wij aannemen, dat een loper start op de bliksem en de tijdopnemer drukt af op de donder, dan is het best mogelijk, dat de loper de eindstreep al gepasseerd is, vóórdat de chronometer in beweging komt.

Bij het starten nu hebben wij ditzelfde, echter op kleinere schaal. Voor den loper op de 100 meter zou het toch een voorsprong betekenen van $^{100}/_{333} \times 1 = 0{,}33$ sec., bij windstilte.

De chronometers worden weer tot stilstand gebracht, op het ogenblik, dat de lopers de eindstreep passeren (of de draad aanraken) onverschillig met welk lichaamsdeel, uitgezonderd handen en armen.

De tijdopnemers lezen dan de tijden af, waarna ze deze vaststellen als volgt:

Werd een deelnemer opgenomen met 2 chronometers, die verschillende tijd aangeven, dan telt de langste tijd. Waren er drie chronometers, die alle onderling afwijken, dan telt de middelste tijd. Wijzen twee chronometers eenzelfde en de derde een andere tijd aan, dan geldt de eerste tijd.

BURGERLIJKE STAND VAN CURAÇAO.

Bevallen op Augustus: 20 Enthoven, Sarah echtg. v. Leeuwenburg, Cornelis Bastiaan z; 17 Ziel, Aaltjen echtg. v. Westerink Willem Johan z; 17 Sutherland, Johanna Cornelia echtg. v. Pietersz Rolando z; 19 Lourens, Margarita d; 19 Carlo, Nemensia Antonelia echtg. v. Arndell, Luke Benjamin d; 19 Jantje, Gloria Hiliodora d; 21 van 't Kruys Amalia Eduardina Josephina echtg. v. Dikmoet, Henry Edgar z; 19 La Cruz, Johanna Maria echtg. v. Frans, Camilio Francisco z; 22 Faerman, Motlea echtg. v. Aron Josub, Zalman d; 19 Bonifacio, Augustia z; 20 Suarez Josefina echtg. v. Lopez Juan z; 24 Carolina, Sarafina Virginia echtg. v. Martis Alfredo Jesus z; 24 Rekondie, Vera Edita Simona d; 21 Hassell, Veronica z; Casseres, Claudia Virginia echtg. v. Sillé, Hector Nemesio d; 26 Warner Alfréde Huberte d; 25 Gomez, Corina Efrorina d; 24 Colina Vicenta z; 26 Rondei, Mercedes Remilia echtg. v. Petronillia, Facundo Virgilio z; 24 Rodriguez, Genoveva d.

Ondertrouwd op Augustus: 21 Uchtmann, Louis Alexander en Dize Clara; 27 Labordus Juan Zacharias en Pardo, Elina Antonia Josefa; 27 Gemerts, Reinhard Eduard en Hinds, Margarette Ellouisa Ethelina.

Getrouwd op Augustus: 22 Gumbs, Samuel Anthony en Windster, Marianita Albina; 22 Valmont, Gabriel en Lédi Lucie Louise; 26 Van Uiter, Dick Archibald en Da Costa Gomez, Dulcefina Esclaudina; 26 Isenia, Cornelis Marcelo en Henriquez Maria Nicolina; 26 Mariana Hose Dominico en Merenciana, Elvira Gregoria; 26 Elisa, Eusebio en Evers, Anna Cilia Sabina; 27 Chirino, Pedrito en Mercelina, Sabina Antonia.

Overleden op Augustus: 18 Pinas, Viola Victoria Theodora 1m.; **Juli 15** Ogenio, José Manuel wedn. v. Alberto, Felicinda Fabiana 44 j.; **Augustus 17** Marlin, Fernando Virgilio 3 j.; 17 Marlin, Laurette Joletta 1 j.; 17 Thielman, Francisca 45 j.; 19 Tromp, Maria Isenia echtg. v. Loyo, Ramon 39 j.; 17 Teeuwen, Pieter 28 j.; 21 Looks, Dolores Felipa 68 j.; 23 Paula, Franklin 9d.; 21 Joubert, Ethel 5 m.; 22 Andersen Anker 34 j.; 24 Mercalina, Candido Esequio echtg. v. Violenes, Marie Augusta 32 j.; 24 Sanchez, Criselda Teofila 3 m.; 15 Maduro, George Servatius weduwn. v. Spoleta, Lucia Quintin en Rampenburg, Nicasia Evelina 74 j.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

HET OVERGAAN OP DE SCHOLEN.

Geachte Redacteur,

Er is zeer veel waarschijnlijkheid, dat er dezer dagen een regeling zal komen, die de eerste paar jaar diep zal ingrijpen in het familie- en kinderleven op onze Buitendistricten. Om namelijk gelijkvormigheid te verkrijgen in zake vacantieregeling, zal besloten worden om de kinderen deze maal niet in Januari 1943 te laten overgaan, maar in September 1943; evenmin zullen er in Januari 1943 nieuwe kinderen worden aangenomen, ook zij moeten wachten tot September 1943. Dit besluit zal dus als gevolg hebben:

1o. dat de kinderen van de Lagere School allen een jaar en acht maanden dat wil dus zeggen $1^2/_3$ jaar in dezelfde klas blijven en

2o. dat er zeer vele nieuwe schoolkinderen 7 tot 7½ en nog ouder zullen zijn, voordat zij op school mogen komen.

Mijnheer Redacteur, dit is mijn inziens een zeer ongelukkige regeling. Als vader van vele schoolgaande kinderen heb ik in mijn vrije tijd ook een en ander gelezen over het onderwijs en het valt mij op, hoeveel gewicht er gehecht wordt aan de belangstelling van het kind; zó zelfs dat velen de moderne school in belangstellingsgroepen tra willen indelen. Waar geen belangstelling is, is er geen aandacht en waar geen aandacht is, is het onderwijs vruchteloosheid gedoemd. Door Dr. tor Waterink werd hierover een grondig onderzoek ingesteld in zijn psychologisch laboratorium te Amsterdam, en hij kwam tot de conclusie, dat zeer vele kinderen slecht zijn op school, omdat zij de stof te onbelangrijk vinden. Hoe kan nu bij deze regeling de belangstelling van onze kinderen gewekt blijven, als dezelfde stof tot den treure, gekauwd, herkauwd en nogmaals herkauwd zal worden? Wij hebben wij, Buitendistricters, nog steeds geen B school te bezitten, waar de stof nog iets uitgebreider wordt gegeven; maar op de A scholen, waar een zeer beperkt program wordt opgegeven moet de school een kruis worden zelfs voor kinderen als voor onderwijzers. Een van mijn vele compaders, die er op na houd, vertelde mij dan ook in vertrouwen, dat hij zijn zoon, die op de 7e klas van Wishi zit, netjes met Kerstmis van school afhaalt. Geef hij familiestuk maar eens ongelijk! Maar ik vrees, dat niet alleen vele kinderen van de 7e klas zullen weglopen op het eind van dit jaar, maar ook velen uit de 5e en 4e en zelfs 3e klas.

Ook het tweede gevolg is funest. Mijn jongste tweeling heeft het geluk gehad om op 16 Januari 1936 geboren te zijn. Dus zij komen dan in aanraking met de school als ze 7 jaar en 8 maanden oud zijn. Nu heeft men mij de vrouw de laatste tijd toch al gemerkt met hen te stellen— want ik wil het wel mededelen Mijnheer Redacteur, ze worden kleine bengeltjes — en we zijn hier op de Buitendistricten ook zonder Bewaarschoolonderwijs, maar nu kunnen we bovendien de kinderen nog een half jaar langer houden als ze dan maar niet een half jaar langer verwilderen! Me dunkt, dat deze maatregel dan ook de meest ongelukkige oplossing is, die voor de regelvormigheid van de vacantie gevonden kon worden. Zou het niet veel practischer zijn geweest om de twee schooljaren over 2 x 10 maanden te verdelen?

Dan zouden b.v. als overgangsmaatregel eind October van dit jaar de kinderen kunnen overgaan, die daarvoor in aanmerking komen en de nieuwe kinderen begin November op school komen en as. jaar September konden volgende verhaling plaats vinden. Het ook zij, of deze laatste suggestie aanvaardbaar is of niet, zoek naar een andere maatregel en oplossing en smeken bijna de betrokken instanties om deze oplossing te herzien.

Naar we vernemen, zou deze ongelukkige oplossing doorgevoerd worden wegens de kieswet. Het is nl. noodzakelijk, dat men de 6 jaren van de Lagere School met goed gevolg doorloopt heeft, om kiezer te worden. Is het dan onmogelijk om op de lagere school met goed gevolg in de door mij gegeven oplossing te doorlopen? Met het wegen jaar is toch schooljaar bedoeld? Waarom moet dit woord uitgelegd worden in de zin van kalenderjaar? Welnu, beide volgende schooljaren worden dan in 2 x 10 maanden met goed gevolg doorlopen.

Ten slotte stel ik mijn volle vertrouwen in de leden van de Staten van Curaçao, die we als vertegenwoordigers van onze belangen gekozen hebben en ik vertolk hierbij de hoop van alle ouders, dat aan dit probleem hun volle aandacht zal gewijd worden.

Vader van een talrijk gezin.

Onze Industrie in het Klein.

Curaçao heeft in de geschiedenis zijn ups en downs gekend, en de bloeiperioden hingen tot voor 1900 haast uitsluitend af van het buitenland, wanneer door uitgebreide smokkelhandel vooral van leveranties van wapenen, aan strijdende of revolutionnaire partijen grote sommen konden worden verdiend.

Op eigen kracht kon slechts enkele jaren een sluitende begroting verkregen worden maar ook enkele jaren slechts, waarna het spoedig weer tot armoede verviel.

Tijdens Wereldoorlog I kwam hier in dit gebiedsdeel de olie-industrie zich vestigen, die langzamerhand grotere welvaart bracht en Curaçao zelfs in de crisisjaren tot het enige lichtpunt maakte in de sombere financiële toestand van de Nederlandse gebiedsdelen.

Maar ook deze industrie is weer een bron van welvaart, waarbij Curaçao van de buurstaten afhankelijk is.

Dr. Ir. P. Cohen Henriquez en anderen hebben vroeger reeds herhaalde malen hun zorg uitgesproken en neergeschreven over de labiele basis, waarop de welvaart van Curaçao steunt.

Ook in de Staten Generaal is hierop herhaalde malen de aandacht gevestigd; maar opmerkelijk was wel, dat in de laatste jaren voor het uitbreken van Wereldoorlog II deze zorg scheen te verminderen.

Het is naar aanleiding van een bezoek, dat een Amigoe-man dezer dagen op uitnodiging van den Heer Ernesto C. Martijn bracht aan het bakkerijbedrijf, vermicelli fabriek en koffiebranderij aan de Rodeweg, dat wij toch nog eens willen wijzen op de mogelijkheid van vestiging van industrieën **in het klein:** of zoals die vaak in bastaard-Nederlands genoemd worden: klein-industrieën.

Daar is o.a. de **zoutindustrie,** waarbij uit het hier gewonnen zout, soda, natronloog, zoutzuur e.d. zouden kunnen worden geproduceerd, welke producten een behoorlijke kans maken in Zuid-Amerika een goed afzetgebied te vinden.

Daar is ook de bereiding van **aetherische oliën,** essences, limonades, pectine e.d. uit alhier ingevoerde vruchten.

Voorts heeft men de bewerking van **ruwe phosphaat** tot superphosphaat.

Dan is daar het conserveren en bewerken van **vis.** Men herinnert zich de uitslag van Dr. J. Boeke's onderzoek in 1907 betreffende de visrijkdom in onze wateren.

Curaçao is uiterst centraal gelegen en heeft — in vredestijd — schitterende buitenlandse verbindingsmiddelen. Men moet er in onze oorlogstijd toch zeker rekening mede houden, dat die vredestijd weer komt, dat niet ieder sterveling zijn krachten aan de industrie van vernieling en doodslag moet geven, dat het hoog opgevoerde productie-tempo van de grote industrieën weer zal dalen. In ons gebiedsdeel zal de bevolking dan met sterke handen staan, handen die echter slechts eenzijdig geschoold zullen zijn.

De aantrekkingskracht van de grote bedrijven — of wellicht beter: van **het** grote bedrijf — is zo groot, dat ons volk andere takken van arbeid en nijverheid **is gaan verwaarlozen.** De materiële welvaart, die het gevolg is van de grote industrie, is zeker een belangrijke factor voor ons economische leven, doch men zal moeten erkennen, dat de eenzijdige oriëntering van den arbeider in de grote industrie, verlammend moet gaan werken op de vaardigheid van de bevolking als geheel. In de grote industrie is de arbeider steeds een nummer, een machine en vaak zelfs een onderdeeltje van een machine.

Labiel dus is onze welvaartbasis zeker, maar vooral ook eenzijdig.

Vooreerst om de onzekerheid. Hoelang nog zullen de bronnen in Venezuela en Colombia vloeien? En zullen dan misschien in de naaste omgeving nog andere bronnen worden aangeboord, die profiteren kunnen van de raffinaderijen op Aruba en Curaçao?

Het zijn vragen, waarop de beste geologen het antwoord schuldig blijven.

Zekerheid is daaromtrent niet.

Onzekerheid is er ook omtrent de politieke ontwikkeling in onze nabuurstaten in het biezonder omtrent de olieconcessies, na deze tweede wereldoorlog.

Van een land als Rusland hebben de olie-maatschappijen na de vorige wereldoorlog ondervonden dat er met één streep een eind gemaakt werd aan alle gegeven en gedane concessies.

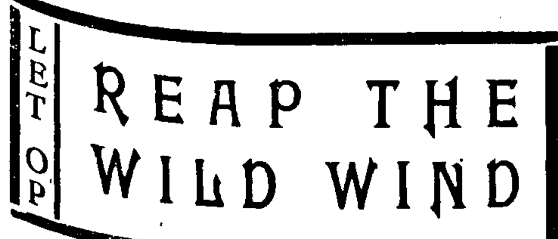
De voortdurende uitbreidingen der olie-maatschappijen mogen ons geen vertrouwen geven, daar wij weten hoe binnen enkele jaren alle nieuw gebouwde stukken en uitbreiding door zulke maatschappijen afgeschreven worden.

Het is indertijd de grote verdienste van Dr. Ir. P. Cohen Henriquez, dat hij toen de aandacht heeft gevestigd op deze labiele welvaart, maar ook verschillende malen de middelen heeft aangewezen om tot een zekerder welvaart te geraken.

Een wandeling door het frisse bedrijf van de Firma E. & G. Martijn — de enige bakkerij, voor zover ons bekend, die van de Noordamerikaanse legerautoriteiten recht heeft gekregen om het bekende rood-wit-blauwe bordje op te hangen — is werkelijk verrassend.

Ongeveer 70 mensen verdienen daar hun brood volgens sociale beginselen, die steek houden: bakkerij, banketbakkerij, spaghetti- en macaronifabriek, koffie-branderij, welke ons gehele gebiedsdeel bedient en wat Suriname betreft spaghetti, macaroni en vermicelli.

Het is gedurende de oorlogstijd, dat onze gedachten moeten bezig zijn met de vredestijd, die hoe onwaarschijnlijk het ook klinke, zeker zal komen. En die vredestijd zal veranderingen met zich medebrengen, voor welke wij ons gebiedsdeel en ons volk reeds thans moeten voorbereiden.

Buitenland

RUSLANDS STRIJD GEDURENDE HET WEEKEINDE.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

Tegengehouden en verward in de onwrikbare Sovjet-defensies voor Stalingrad heeft Hitler uitgelezen bergtroepen geworpen in de nieuwe campagne verder naar het Zuiden om de belangrijke passen door de belemmerende hoogten van de Caucasus, welke leiden naar de olievelden van Bakoe.

De slag om Stalingrad woedde op zijn felst ten Zuid Westen van de Wolga-stad waar een half millioen nazies met machteloze woede slaan naar haar formidabele en gecompliceerde ring van fortificaties.

Volgens een officiële verklaring stierven de Duitsers daar bij honderden in vier nutteloze aanvallen om door te breken.

Het begin van een herleefde campagne in de Caucasus aankondigende wierpen de Duitsers sterke groepen van parachutisten omlaag in de achterhoede van de bergstreken der Sovjets. De Russen zeiden echter, dat zij allen doodden of gevangen namen. De actie in de Mozdok-sector aan het Grozny-front in de Caucasus werd gemerkt door een der meest ongewone gevechten van de oorlog: een botsing tussen een gepantserde Russische trein en 50 Duitse tanks. In dit gevecht zouden 25 nazie-voertuigen zijn vernield en de rest gedwongen zijn geworden zich terug te trekken.

Terwijl de gevechten van Stalingrad een nieuw hoogtepunt van woestheid bereikten en de campagne in het Zuiden een nieuwe belangrijkheid aannam, maakten de Russen bekend, dat de Rode Luchtmacht door honderden kilometers van stormachtig weer vlogen in de nacht van Vrijdag om een vurig pad van vernieling te snijden in Budapest — de tot nu toe bomvrije Hongaarse hoofdstad — en Koenigsberg in Oost Pruisen.

Hieraan werd toegevoegd, dat 9 van de branden in Budapest groot waren en een ontploffing van grote kracht plaats vond, terwijl er te Koenigsberg 5 grote ontploffingen plaats hadden. Al deze vernieling zou zijn teweeggebracht in de Noordelijke en Zuidelijke Europese sterkten van de as met verlies van slechts 1 Russisch vliegtuig.

Een communiqué zeide, dat de Sovjet-verdedigers ten Noord-Westen van Stalingrad hevige Duitse slagen afsloegen, doch dat de actie in die sector niets had van de verwoedheid der gevechten ten Zuid-Westen van de stad.

In een Zuidwestelijke sector braken de Duitse tanks door in de Russische linies gevolgd door de infanterie. De Rode mortieren-batterijen openden het vuur en de Duitsers werde teruggedrongen naar hun oorspronkelijke posities.

„Izvestia" zeide, dat de Rode strijdkrachten verschillende posities in de buurt heroverden, doch legde er de nadruk op, dat de situatie over het algemeen zeer ernstig is. Russische vliegers bieden grote steun aan de verdedigers van de stad door onophoudelijke aanvallen op de Duitse verbindingslinies, die zijn uitgespreid en over afstanden van honderden kilometers zijn blootgesteld. De Duitse luchtmacht zelf speelt een grote rol in het bieden van een luchtdekking voor de grote tank- en infanterie- aanvallen in drie belangrijke sectoren. Op een punt stelde de steun van de vliegtuigen een Duitse tankafdeling in staat een wig te drijven in de Sovjet-posities. Een nauwkeurig uitgevoerde Russische nijptangbeweging dreef de Duitsers echter terug.

De gevechten hadden echter dicht bij de stad plaats en filmoperateurs, die van Stalingrad terugkeerden, zeiden, dat een grote fabriek voor tractors — een der grootste van de Sovjet-Unie — was gedemonteerd en uit de stad was gebracht uit het bereik van de Duitse kanonnen.

Het Rode leger meldde, dat in de Caucasus Hitlers alpinisten, waaronder Russisch sprekende Tsjechen, Slowaken en Polen, vermomd in de uniformen van het Rode leger, overal faalden in hun eerste pogingen om de passen van de Caucasus te nemen.

Een bericht in „Rode Ster" van het front zeide, dat bergtroepen van de as waren geklommen naar de passen na de plaats te hebben ingenomen van de strijdkrachten, die Hitler gebruikte om langs de Rostov-Bakoe spoorlijn op te rukken naar de toegangswegen tot de hoge toppen. Onder de nieuwe eenheden van de as in de Caucasus zou zich een speciaal Brandenburg- regiment bevinden, de tweede Roemeense berg-divisie infanterie, de vierde Duitse divisie infanterie en een Duits-Italiaanse brigade van alpinisten.

Tanks van de as en gemotoriseerde uitrusting van de infanterie zouden aan de voet van de bergketen tot staan zijn gebracht, terwijl de alpinisten vooruit werden gezonden met pakdieren in een poging om door te sijpelen tot achter de Russische posities. Vele van de as-eenheden droegen lichte loopgraven-mortieren en lichte bergkanonnen. Zij zouden echter zijn weggevaagd haast voordat zij begonnen de moeilijk te bestijgen bergen te beklimmen.

Diep in de Caucasus zeide „Izvestia", dat de Duitsers grote strijdkrachten van infanterie en 35 tanks hadden gezet op de Zuidelijke oever van een waterweg (mogelijk de rivier Terek). Dit werd gedaan in de nacht, terwijl bij dag een aanval werd geopend in de richting van de Grozny-olievelden. Hieraan werd toegevoegd, dat de Russische strijdkrachten tegenaanvallen deden en tanks vernielden. Tevens drongen zij den vijand verschillende kilometers over de stroom terug waar de gevechten nog woeden. De Russen erkenden enige voortgang van de as in een sector ten Noord-Westen van Novorossisk aan de Zwarte Zee onder het Taman-schiereiland. De Duitse campagne in de Caucasus heeft zich ongetwijfeld uitgespreid over een reusachtig gebied van de getande bergketen, welke van de Zwarte Zee in het Noord Westen loopt naar de Caspische Zee in het Zuid Oosten.

Duitse vliegers zouden over de bergen heen vliegen en inlichtingen verschaffen aan de grondtroepen betreffende de ligging van de Russische posities. Het is een grootse onderneming, doch met speciaal geoefende eenheden brengt zij een grote bedreiging mee voor de rijke door de zon gewarmde boomgaarden, tarwevelden en oliebronnen achter de bergen.

Steun biedende aan het Rode leger zouden zuiver schietende berg-guerilla's reeds in actie zijn. In de Duitse opmars naar Grozny meldde „Rode Ster", dat de Russen in een sector het tiende bataljon van de tweede Roemeense divisie alpinisten verslagen hebben. Hierbij werd het hoofdkwartier van de staf vernield. Vele vijandelijke manschappen werden gedood en een aantal gevangenen werd gemaakt (Moskou, (AP) 6.9).

DUITSERS ZEGGEN DAT NOVOROSSISK GENOMEN IS.

De Duitse radio zond een bekendmaking van het Duitse Hoofdcommando uit volgens welke de „haven en het zeefort van Novorossisk, de laatste marine-basis van enig belang, die voor de Russische Zwarte Zeevloot overbleef na de val van Sebastopol, gevallen is." De radio deed de bekendmaking vergezeld gaan van de gebruikelijke fanfare en krijgsmuziek. Het speciale communiqué van het Duitse Hoofdcommando zeide: „Divisies van Wuerttemberg, Frankenland en Hessen onder steun van Roemeense cavalerie-eenheden hebben dit militaire succes bereikt na een dag van harde gevechten tegen fortificaties en onder de moeilijkste terrein-gesteldheid."

Novorossisk was een doel van de Duitse operaties gedurende de laatste dagen en de Russen meldden pas gisteravond een terugtrekking in die sector. Zij gaven de val van de stad niet toe (New York, (AP) 6.9).

AANVAL OP HET RUHRGEBIED.

Een grote bombardementsvloot van de Royal Airforce sloeg gedurende de nacht naar het Westelijk deel van Duitsland vlak na het luchtoffensief van het weekeinde op het door de nazies bezette Noord-Frankrijk, waaraan vele honderden Noordamerikaanse, Britse en Geallieerde vliegtuigen deel namen. De omvang van de nachtelijke aanval werd niet direct bekend gemaakt, doch de Duitsers gaven „materiële schade" toe en de vernietiging van gebouwen „in sommige steden", waardoor werd te kennen gegeven, dat verschillende mikpunten werden gekozen. Op grond van de ondervinding der laatste tijd zou de Duitse bewering, dat 6 bommenwerpers vernield werden, te kennen gegeven, dat een grote strijdmacht in de aanval begrepen was, omdat zulke bekendmakingen gewoonlijk matig zijn tot de Britse cijfers versterkt worden.

De grote aanval gedurende het weekeinde, welke alleen in de nacht van Zaterdag werd onderbroken door het slechte weer boven het vasteland, had het doel om een groot deel van de Luftwaffe te betrekken in de verdediging van West Europa en alzo te beletten, dat vervangingen naar Rusland zouden kunnen worden gezonden. Tegelijkertijd had de aanval ten doel de Duitse verbindingswegen alsmede vliegtuig- en andere fabrieken te bestoken. De Russen maakten de vernietiging bekend van 460 Duitse vliegtuigen in de afgelopen week en te Caïro meldde de Royal Airforce, dat op zijn minst 55 asvliegtuigen werden verpletterd in de eerste 6 dagen van Rommels aanval. Britse bronnen vertrouwden erop, dat deze verliezen een grote druk zouden plaatsen op de bronnen van de Luftwaffe, gezien de noodzaak van de Duitsers om het grootste deel van hun beste gevechtsvliegtuigen — de FW 190's — in het Westen te houden om de toenemende aanvallen van de Noordamerikaanse Vliegende Forten, die gesteund worden door Geallieerde gevechtsvliegtuigen, af te slaan (Londen, (AP) 7.9).

WENDELL WILLKIE AAN HET EGYPTISCHE FRONT.

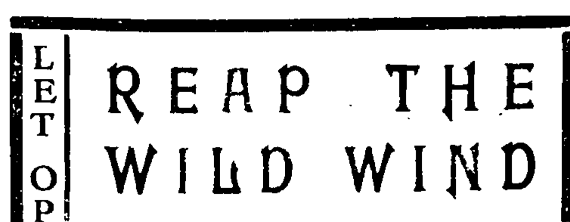
Edward Kennedy seint uit de Westelijke Egyptische woestijn:

Na een rondreis aan het Egyptische woestijnfront sprak Wendell Willkie er zijn overtuiging over uit, dat de Duitse bedreiging jegens Egypte is afgenomen. Willkie keerde terug uit de gevechtsgebieden, waar vijandelijke vliegers tweemaal vlakbij hem bommen lieten vallen.

„Mijn indruk is dat wat heden en in de afgelopen 2 of 3 dagen is voorgevallen van grote betekenis is", zeide de Republikeinse candidaat voor het Noordamerikaanse presidentschap in 1940 en thans Roosevelts vertegenwoordiger op een missie naar het Midden-Oosten, Rusland en het Verre Oosten.

Willkie vervolgde: „De huidige strijd is even belangrijk als die van 140 jaren geleden te Aboukir — een dorp ten Noord Oosten van Alexandrië gelegen — waarbij Admiraal Nelson het Franse leger versloeg en Napoleon in Egypte opsloot." Hij zeide, dat indien de Duitse opmars niet wierd tegengehouden, geheel Egypte in gevaar zou verkeren. „Ik geloof", aldus Wilkie, „dat de successen die tot dusver bereikt zijn, kunnen worden toegeschreven aan de kundige leiding van Generaal Montgomery in samenwerking met de Royal Airforce en de Noordamerikaanse luchtstrijdkrachten." Willkie die een bezoek bracht aan de Noordamerikaanse, Britse, Australische, Zuidafrikaanse, Nieuwzeelandse en Brits Indische eenheden, zeide: „Ik kreeg een objectieve kennis van de waarde van het materiaal in deze oorlog. Ik was mij bewust van de gedachte wat kon worden bereikt met slechts weinig meer tanks, vliegtuigen en kanonnen. Slechts een weinig meer energie van de zijde van den Noordamerikaansen burger wordt vereist. De Noordamerikaanse jongens aan het front vroegen mij of ik bij de Noordamerikanen niet kon aandringen op meer materiaal."

Willkie vond het van betekenis, dat de Duitse afdelingen, die de afgelopen week in Oostelijke richting zwenkten, de plaatselijke en potentiële kracht der verdedigers te groot vonden en zich moesten terugtrekken. Gedurende zijn rondreis aanschouwde Wendell Willkie de vernielde geraamten van Duitse tanks en wagens, die uit de strijd werden geslagen door de Noordamerikaanse en Britse tanks. (Ergens in Egypte, (AP) 6.9).

PASTOOR ROGHMANS TERUG.

Vanmorgen is Pastoor Bartholomaeus Roghmans O.P., van de Parochie van Santa Anna op de Noord te Aruba na een korte verpleging in het St. Elisabethsgasthuis te Willemstad, Curaçao, weer in zijn parochie teruggekeerd.

Nogmaals wordt de aandacht gevestigd op de volgende bekendmaking:

Algemeene-Bekendmaking.

De Procureur-Generaal,

GELET OP

artikel 13 van de Proclamatie van den 10den Mei 1940 houdende bepalingen betreffende het Militair Gezag, de bevoegdheden van den Procureur-Generaal en de instelling van een Bijzonderen Rechtbank in Curaçao gedurende den Staat van Beleg (P.B. 1940 No. 38) heeft de navolgende bepalingen vastgesteld.

Artikel 1.

Het is verboden een dagblad, periodiek, vlugschrift of eenigerlei ander drukwerk, geschrift of teekening te drukken, uit te geven of — voor zoover zij in de Nederlandsche taal zijn gesteld dan wel in het Gebiedsdeel zijn gedrukt of uitgegeven — te verspreiden, aan te plakken of in den handel te brengen.

Arikel 2.

Van het in artikel 1 gestelde verbod kan door den Procureur-Generaal ontheffing worden verleend. Aan een ontheffing kan de Procureur-Generaal algemeene of bijzondere voorwaarden verbinden, terwijl eenmaal vastgestelde voorwaarden door den Procureur-Generaal kunnen worden ingetrokken, gewijzigd of aangevuld.

Artikel 3.

Verleende ontheffingen kunnen door den Procureur-Generaal te allen tijde en zonder opgave van redenen worden ingetrokken.

Arikel 4.

Ontheffing van het in artikel 1 gestelde verbod wordt van rechtswege geacht te zijn verleend ten aanzien van alle in artikel 1 bedoelde drukwerken, geschriften, en teekeningen voor zooverre in deze algemeene bekendmaking niet anders is bepaald dan wel door den Procureur-Generaal — bij algemeene bekendmaking of bijzondere aanzegging — niet anders zal worden bepaald.

Artikel 5.

Een algemeene bekendmaking of bijzondere aanzegging, als in het vorige artikel bedoeld, kan mede betreffen het drukken, uitgeven, verspreiden, aanplakken of in den handel brengen van alle in artikel 1 bedoelde drukwerken, geschriften of teekeningen van een bepaalden natuurlijken dan wel rechtspersoon of lichaam, hetzij door dien natuurlijken of rechtspersoon of door dat lichaam zelf, hetzij door derden.

Artikel 6.

1. Geen ontheffing, als bedoeld in artikel 4, wordt geacht te zijn verleend voor zooverre het drukwerk, geschrift of de teekening naar inhoud en (of) strekking dan wel naar den uiterlijken vorm:

a. een afbeelding, beschrijving of eenige bijzonderheid inhoudt met betrekking tot de defensie van het gebiedsdeel in het algemeen, dan wel bijzonderlijk met betrekking tot functies en standplaatsen van militairen, eenig militair werk, militair materieel, bij, althans ten behoeve van de weermacht in gebruik, gebouwen en getimmerten, waarin militairen zijn ondergebracht voor welk doeleinde ook, of waarin zich militaire bureelen, stafkwartieren of commandoposten bevinden, of waarin zich militaire paarden of militair materieel zijn ondergebracht, militaire vliegvelden, vliegparken en landingsterreinen met hun roerend en onroerend toebehooren, bivaks militaire auto- en wagenparken en in het algemeen alle dergelijke of andere gegevens omtrent land- en zeemacht, haar taak, bevoorrading, uitrusting en verrichtingen;

b. bestemd en (of) geschikt is om de krijgstucht bij — en het zelfvertrouwen in de weermacht of eenig onder- of bestanddeel daarvan te ondermijnen en in het algemeen moet worden geacht gevaar op te leveren voor den geest van de weermacht of voor de veiligheid van het gebiedsdeel;

c. beleedigend, dan wel noodeloos krenkend moet worden geacht voor het openbaar gezag, eenig openbaar lichaam of eenig openbare instelling;

d. afbreuk kan doen aan de weerbaarheid en het zelfvertrouwen van de bevolking;

e. ingevolge mededeeling van den Gouverneur van Curaçao op eenigerlei andere wijze afbreuk doet aan de belangen en (of) de veiligheid van het Gebiedsdeel.

2. Onder de uitdrukking „naar den uiterlijken vorm" gebezigd in lid 1 van dit artikel, worden o.m. verstaan:

a. het gebruik van sensationeele koppen en sensationeele slagzinnen, welke geen voldoende verantwoording vinden in den inhoud van de berichten, waarop zij betrekking hebben;

b. het zodanig weergeven van officieele berichten, dat de oorspronkelijke strekking niet tot haar recht komt.

Een ieder, wien zulks aangaat, wordt herinnerd aan het bepaalde in artikel 17 van de Proclamatie van den 10den Mei 1940 (P.B. 1940 No. 38), waarbij overtreding van eenige gebods- en verbodsbepaling, krachtens de bevoegdheden in bovengenoemde en volgende proclamatie vermeld, uitgevaardigd door den Gouverneur of vanwege hem door het Militair Gezag en door den Procureur-Generaal wordt beschouwd als een misdrijf en gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van ten hoogste zes honderd gulden.

Willemstad, den 24sten Juni 1940.
De Procureur-Generaal voornoemd,
TH. VAN DER LAAN.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Tsjungking:** De Chinezen hebben enkele belangrijke punten heroverd nabij Samsjui, het eindpunt van de Canton—Samsjui spoorlijn. De Japanners trokken zich terug in de richting van Samsjui, terwijl de Japanners die zich terugtrekken van de rivier Elupao ten Noorden daarvan werden ingesloten. Een grote hoeveelheid oorlogsmaterialen werd veroverd.

— **New York:** Een niet-geïdentificeerd vliegtuig nabij de Oostkust veroorzaakte luchtalarm in New York en nabijliggende plaatsen, doch het alles veilig klonk 9 minuten later, toen ontdekt werd, dat men met een vriendschappelijk vliegtuig te doen had.

— **Londen:** De „Daily Worker", het communistische partij-orgaan dat op 17 Januari 1941 werd opgeheven, is wederom op straat met de politiek van „Win de oorlog".

Het blad vroeg om de ogenblikkelijke opening van een tweede front om Rusland te helpen.

— **Londen:** Britse verkenningsvliegtuigen, die zich hedenmorgen boven het Ruhrgebied bevonden, rapporteerden, dat grote branden nog woeden als resultaat van de zware aanval van de afgelopen nacht.

— **Caïro:** Volgens Duitse gevangenen is Generaal Von Bismarck, Commandant van de 21e Duitse pantserdivisie in Egypte, bij de gevechten van onlangs gedood.

— **Alexandrië:** Het Britse marinehoofdkwartier gaf het volgende communiqué uit: „Officieel wordt bekend gemaakt, dat onze duikboten gedurende de laatste weken zeer hevige verliezen hebben toegebracht aan de toevoerlinies van de as in het Oostelijk deel van de Middellandse Zee. Deze verliezen moeten worden gevoegd bij de successen van de Royal Airforce en marine-vliegtuigen op gelijksoortige objecten. Schepen, welke definitief tot zinken gebracht werden, zijn 5 grote en 2 middelgrote schepen, terwijl gedurende dezelfde periode 2 grote, 2 middelgrote en 1 klein schip door onze duikboten beschadigd werden."

BONAIRE.

Een methode om geld te sparen.

„Sam" is niets anders dan een contractie van het Nederlandse: samen. Hunga Sam wil dan zeggen: samen spelen, samen doen, namelijk met geld.

Geen enkele Bonairiaan heeft leren sparen. Dat zit er bij de mensen niet in. Heeft een visser voor vandaag of voor deze week genoeg gevangen, dan gaat hij naar huis. Heeft er een met zoutgaren of aloë-snijden ruim verdiend, wel, dan behoeft hij zich een tijdlang niet meer druk te maken. Als het geld op is, zoekt hij wel weer ander werk. Geen zorgen voor de dag van morgen.

Maar zo nu en dan móét er geld zijn, vooral in de tegenwoordige tijd. Dat gaat niet meer zoals vroeger. Toen kostte een huis bouwen geen duit. Stenen vindt men in de mondi, klei zit in de grond, mangrovetakken kapt men op Lac. Die tijd is voorbij. Nu heb je toch altijd wat planken, cement en zink nodig. En er zijn nog zoveel andere dingen, die tegenwoordig geld kosten. Hoe daar aan te komen als men nooit heeft leren sparen?

Dat gaat zo.

Een groep mensen, laten we zeggen een veertig, spreken met elkander af, iedere week een gulden bij elkaar te leggen. Een vertrouwd man, die in de gelegenheid is geld te bewaren, is het hoofd der vereniging en de schatbewaarder. Allen beginnen tegelijk in te leggen. En nu krijgt ieder lid op de beurt, te beginnen van de eerste week, veertig gulden uitgekeerd. Zo heeft men dus op bepaalde tijden de beschikking over een som geld.

De Samleider maakt uit, wie als lid mag toetreden; hij moet het geld zorgvuldig bewaren, hij moet aantekening houden van de binnengekomen contributies, hij draagt alle verantwoording en risico.

Krijgt iemand zijn Sam uitbetaald, dan moet hij daarvan een van te voren vastgestelde vergoeding aan den leider afstaan. Soms is dat ook anders geregeld, en legt men na de laatste uitkering nog een week het gewone bedrag in voor den leider.

Hunga Sam is op Bonaire algemeen. Iedereen doet er aan mee. Er zijn Sams voor elke beurs, maar er zijn ook dure, van een rijksdaalder per week. Dat zijn Sams, die bedragen van tweeof drie honderd gulden uitkeren. Er bestaan ook maandsams, waarvan de leden dagelijks een kwartje komen brengen, en eens per maand zeventig gulden ontvangen. Ook andere maandsams, waarbij men op de eerste dag één cent, op de tweede twee cent, op de derde drie, en zo voorts, inlegt. Sommige Sams duren altijd door, andere doen slechts één ronde.

De oude tijd kende een hoeden-Sam. In plaats van geld bracht men iedere week een zelf gevlochten hoed bij den leider, en de uitkering bestond dan in een hoge stapel hoeden, die men te gelijk kon verkopen. Thans is dat niet meer. De hoeden brengen niet veel meer op, en de qualiteit der Samhoeden was niet altijd de beste.

Het zou natuurlijk volmaakter zijn, als de mensen leerden zelf te sparen. Maar als men dat nu eenmaal niet van jongs af aan geleerd heeft, is het hunga-Sam toch wel een zeer prijzenswaardige methode om bij tijden en wijlen wat geld ter beschikking te hebben.

ARUBA.

VIERING KONINGINNE-VERJAARDAG.

Ter vervollediging van het verslag over de viering van Koninginnedag geven wij hier nog de rede weer, die Statenlid Jan H. A. Eman tijdens het Openbaar Gehoor hield.

Excellentie,

Het is voor mij een groot voorrecht om verenigd met het Oranje Comité, tot Uwe Excellentie als Vertegenwoordigster van Hare Majesteit onze geëerbiedigde Koningin, namens de bevolking van dit eiland enkele woorden te mogen richten, waarbij wij wel met de beperkte tijd rekening moeten houden en kort moeten zijn, doch welke reden geenszins iets afbrokkelt van onze innerlijke bedoeling onze gevoelens van verknochtheid uit te drukken op deze grootse dag, de verjaardag van onze geliefde Koningin.

Eventjes willen wij afwijken om U onze hartelijke dank aan te bieden voor de feitelijke belangstelling door U getoond, ook in onze zaken, door persoonlijk over te komen om deze onze nationale toewijding bij te wonen. Wij weten, dat U heden een drukke dag op het zustereiland Curaçao gehad heeft vol nationaal geestelijke inspanning, bijgevolg dienen wij de voortzetting hiervan ook op ons eiland als een offer te beschouwen en hetgeen onze dank nog meer accentueert.

Excellentie, het herdenken van de 62e verjaardag van onze Koningin willen wij met de meeste opzet en vastberadenheid op deze massale en demonstratieve wijze vieren, op zij zettende onze kommer wegens het groot stoffelijk verlies het Rijk door verraderlijke vijanden berokkend.

Immers wanneer wij vertrouwen hebben in de uiteindelijke overwinning, spreekt het van zelf, dat wij daarbij ook denken aan het herstel, de Herrijzenis van Nederland, de schadeloosstelling, en aldus willen wij deze depressie beschouwen als van voorbijgaande aard, bewust van het feit, dat de Nederlandse geest zelf ongeschonden is blijven voortleven en zich handhaven zal.

En werkelijk deze geest handhaaft zich ook nu, zoals hij zich altijd gehandhaafd heeft onder het Nederlandse Volk, zoals hij voortgeplant is door onzen groten Nederlandsen Held, Maarten Harpertszoon Tromp, die aan de tyrannische Bassa van Tunis, alhoewel jong in jaren, durfde zeggen: „Heer mijn lichaam behoort aan U, ik ben Uw slaaf. Gij kunt ermede doen wat U goed dunkt. Gij kunt het doden, maar wat niet aan U behoort is mijn trouw, en die is verpand aan het Volk waartoe ik behoor."

Zo heeft onze beestachtige vijand zich thans ook glad vergist, wanneer hij gedacht heeft, dat hij de Nederlandse geest kan doden. Nederland zal herrijzen!

Excellentie, uitgezonderd de laatste tijd, dat onze Koningin in ballingschap zit, gedreven door gewelddadige uitvoering van kwaadaardige hartstochten van menselijke dieren, hebben wij steeds een blijde Koninginnedag gevierd, en het was toen ook een feestelijke dag geweest.

Heden willen wij geen luidruchtig feest maken, doch onze blijdschap is toch even groot en wel om het verheugend en geruststellend feit, dat de Nederlandse dynastie er wel is, en op biezonder wijze heden misschien zelfs meer dan ooit, geapprecieerd en gehuldigd door de gehele goedgeaarde Wereldmaatschappij.

Wij zijn dus eigenlijk thans niet aan het feest vieren, maar wel willen wij het bezielde gevoelens voor de Wereldmaatschappij demonstreren onze aanhankelijkheid aan het Huis van Oranje en onze Trouw aan onze Koningin, dat wij met lust of last, met pleizier of verdriet Nederlanders willen zijn en trots zijn op onze Oranjetraditie.

Excellentie, bij een onderhoud, dat ik met U op Curaçao gehad heb, las U mij uit een couplet van een speciaal orgaan van het Neerlands Vrijheidsdag Comité geestig de volgende woorden voor:

„Ik sla de trom, stroomt samen, wij zijn velen
Mijnwerkers, komt met bijlen en houwelen,
Gij boeren, scherpt uw zeisen en uw grepen,
Matrozen, neemt de haken van uw schepen,
En jagers laadt met scherp uw jachtgeweren;
Wij zijn de laatsten en wij moeten 't keren:
Boven de knoet verkiezen wij de dood
Wordt wakker, want de nood is groot."

Excellentie, ik wil mij voorstellen, dat hierin opgeroepen wordt de Nederlandse Geuzen en in deze verbandgedachte wil ik U verwijzen naar de Arubaanse Geuzen, die zich zo even voor U vertoond hebben, in verschiedene groepen als: vissers, mijnwerkers, boeren, matrozen, jagers, padvinders enz., die allen bereid zijn, met de middelen die zij hebben met hun sterk moreel, zich te scharen aan onze geallieerde krijgskrachten om haar te helpen keren.

Onze band moet hecht en sterk zijn om allen actief en solide tot een gemeenschappelijk doel samen te houden, nl. het grondgebied en de vrijheid van al onze gewesten ongeschonden te handhaven en met onze bondgenoten de ons opgedrongen strijd tot een gezegevierend einde te brengen."

Excellentie, deze eendracht zullen wij zeker behouden en bevorderen, wanneer wij de wijze woorden van onze Koningin willen volgen en ons met elkander verenigen zonder onderscheid van **godsdienst, ras en kleur en met rechtmatige bevolkingsinvloed op landsbestuur.**

Leve de Koningin, Herrijze Nederland.

* * *

De Heer Jan H.A. Eman, lid van de Staten van Curaçao, schreef ons nog het volgende:

Geachte Redactie,

U wordt gevraagd den Heer Elias voor de Arubanen hartelijk te bedanken voor zijn op schitterende wijze gehouden rede „Onze Koningin als de Grote Koningin" beschouwende, welk deel van de avond gegeven door het Algemeen Nederlands Verbond ruimschoots vergoedt wat aan het resterend daarvan mocht haperen. Weer een andere Macamba, op wien wij aan het door ons bedoeld kliekje kunnen aanbevelen zich af te stemmen om tot betere verhouding te kunnen geraken met de inheemsen. Geen dialect Hollands, maar zuiver en duidelijk Nederlandse taal en uitspraak hebben wij gehoord, terwijl heel objectief en toch rijkelijk is uitgeweid over het onderwerp.

De Heer Elias sprak van Oranje parlementarisme, van Overleg, als de gezonde basis voor een gemoedelijke samenleving van een welgeordende Maatschappij.

Wij ook indachtig ons Willem III, grondlegger der parlementaire democratie, hadden een paar uren tevoren toevallig in ons rede aan den Vertegenwoordiger van H.M. onze Koningin, Zijne Excellentie Doctor Piet A. Kasteel beweerd, dat om onze band sterk en hecht te houden noodzakelijk is, juist nu meer dan ooit, rechtmatige bevolkingsinvloed op landbestuur, feitelijk te doen plaats nemen.

Wij zijn gaarne bereid nog verschillende keren naar den Heer Elias te luisteren, wanneer hij dergelijke zakelijke interessante redevoeringen op Aruba wil houden.

Na deze kennismaking kan hij wel rekenen op een volle zaal en niet onmogelijk dat hij zelfs een der Macamba's kan worden, voor wien wij bereid zijn een stoel aan te dragen. Dat er maar 5 Arubanen in de zaal aanwezig waren, waarvan een deel alleen gedurende de eerste helft van de avond tijdens de toespraak van den Heer Elias, is iets, dat wij hem van te voren op Curaçao voorspeld hebben; soms weigert men de hele mand te kopen, alleen omdat er één verrotte appel in zit, maar als het zo doorgaat, zullen wij het Bestuur afzetten en dan krijgt de Heer Elias steeds een volle zaal tot rechtvaardiging van zijn wens als in zijn woorden lagen op die avond: „Het is goed, dat gij, Arubanen, gekomen zijt".

POLITIEBERICHTEN VAN 24 TOT 31 AUGUSTUS.

Te Oranjestad.

Ten nadele van de 50-jarige vrouw L. T. zijn van het erf harer woning enige schapen ontvreemd.

De 22-jarige C.L. heeft aangifte gedaan van diefstal van zijn guitaar en twee maraca's, welke uit zijn auto, die hij gedurende enige tijd onbeheerd had neergezet nabij de Eagle Club, verdwenen zijn.

Van een auto, welke over de kop was geslagen was en hierna nog aan de weg lag, bleken des anderen daags een drietal wielen met banden te zijn verdwenen.

Door een hond toebehorende aan zekeren R.C. zijn vier schapen, welke het eigendom waren van de 39-jarige wasvrouw V. R. te San Barbola doodgebeten.

Als verdacht van diefstal zijn door de Politie aangehouden de 38-jarige zeeman S.C.C. en de 24-jarige zeeman J.R., die aan het Politiebureau te O'stad voor onderzoek in bewaring zijn gesteld.

De 54-jarige weduwe M. D. heeft aangifte gedaan te zijn mishandeld door zekere J.V. die haar met een stok enige slagen tegen het hoofd en armen zou hebben toegebracht.

Bij het verrichten van werkzaamheden op een in aanbouw zijnd gebouw te Oranjestad, is de 28-jarige timmerman W.A.H. van een hoogte van ongeveer 5 Meter naar beneden gevallen. De man liep hierbij enige onbeduidende wondjes aan zijn handen en vermoedelijk gescheurd linker hielbeentje op. De verwondingen waren echter van zo geringe aard, dat hij op eigen gelegenheid huiswaarts kon gaan.

In het tijdperk van 24 tot en met 30 Augustus 1942, werden 4 personen terzake openbare dronkenschap in de politiekazerne in bewaring gesteld.

Negen bewoners van percelen werden door de politie gewaarschuwd, omdat uit hun woningen lichtschijnsel kwam, hetwelk op grotere afstand dan vijftig meter zichtbaar was.

Op 26 Augustus jl. reed een wielrijder in de Kerkstraat tegen een trottoirrand, tengevolge waarvan hij kwam te vallen, zonder daarbij echter enig letsel te hebben opgelopen.

In de namiddag van de 26ste Augustus deed de eigenaar van luxe auto 663-A genaamd E.W. aangifte, dat hij zijn auto de dag tevoren had uitgeleend aan een kennis en dat hij zijn auto terug had gevonden op Mahuma, zogoed als geheel vernield. De wielen met banden, alsmede de batterij en enig gereedschap waren vermoedelijk gestolen. Bij een door de politie ingesteld onderzoek bleek, dat de kennis onder de invloed van alcohol de auto had bestuurd en dientengevolge de beheersing over het motorrijtuig had verloren, waardoor deze over de kop sloeg.

Op 28 Augustus liet een bestuurder, wegens een defect aan de motor, zijn auto onbeheerd achter aan de kant van de weg. De volgende morgen vond hij zijn wagen ompekanteld, waardoor ze in geringe mate werd beschadigd. De politie onderzoekt dit geval.

In de Klipstraat drongen op 28 Augustus jl. twee zeelieden binnen in een huis van A., alwaar zij niemand aantroffen, hetgeen aanleiding gaf, tot het zich toe-eigenen van blikjes conserven, sigaretten en enige kledingstukken. Veel plezier hebben de indringers niet gehad van gestolen goederen, daar zij vrijwel direct na het verlaten van bovengenoemd huis door de politie werden ingerekend.

Te St. Nicolaas.

Werd telefonisch aan de wacht gemeld dat op de hoek van de Torenstraat en B.v.d. Veen Zeppenfeldtstraat een lichte aanrijding had plaats gehad tussen de vierwielige motorrijtuigen genummerd 437-A en 625-A welke respectievelijk bestuurd werden door K.E.F. M.G. de J. Geen persoonlijke ongelukken.

Werd aan de wacht gemeld dat op de Nieuweweg naar St. Nicolaas, ter hoogte van Cura-Cabai, auto genummerd 97-A een andere auto, genummerd 478-A aan de achterzijde had aangereden, waarbij beide motorrijtuigen licht werden beschadigd. De motorrijtuigen werden respectievelijk bestuurd door P.A.A. en P.C.B. De schade is na overleg door de bestuurders onderling geregeld.

De vrouwspersoon C.C. verzoekt opsporing van haar echtgenoot C. G. werkzaam bij de Walsch- en Driscoll te Savaneta die reeds 5 dagen niet thuis is geweest.

Werd telefonisch gemeld dat op de Nieuweweg naar St. Nicolaas, ter hoogte van Pos Chiquito een soldaat stervende op de rijweg lag vermoedelijk aangereden door een auto. Omstreeks 7.45 is het slachtoffer aldaar gevonden. Bij aankomst van een patrouille met de hulp-ambulance en den dokter van Savaneta, bleek het slachtoffer reeds te zijn overleden, waarna het lijk naar het San Pedro Hospitaal is overgebracht. Het slachtoffer bleek een soldaat van het V.K.C. te zijn genaamd K.H. Een onderzoek wordt ingesteld.

Werd aan de wacht gemeld dat pickup genummerd 2239A op de Nieuweweg naar St. Nicolaas ter hoogte van het oude voetbalveld op haar linkerzijde op de rijweg lag, terwijl een manspersoon uit het motorrijtuig was gekropen. Bij een ingesteld onderzoek bleek de pick-up tegen een paal van het electrische lichtnet te zijn aangebotst. De bestuurder S.J.A. bleek niet in het bezit te zijn van een rijbewijs. Geen persoonlijke ongelukken.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN Ma. 7 Sept.

Telegram Afdeling: Hr. Nukoop, Negropont 75a, tel. 832.

Shipping & Supplies: Hr. Meinster, L. de Colignylaan 20, tel. 304.

Dok Afdeling: Hr. De Klerk, tel 431.

Scheepvaart Afdeling: Hr. De Troye, Emmastad, 133a, tel 724.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: P. Nicasia tijdl. klerk ten kantore van den Vertegenwoordiger der Directie van de Indische Pensioenfondsen in Curaçao, een week vrijstelling wegens andere redenen dan ziekte; gerekend te zijn ingegaan 24 Augustus 1942; Kapitein E. L. Venema, Commandant der Militaire Politie Troepen, zeven dagen binnenlands verlof, gerekend te zijn ingegaan 23 Augustus 1942; P. A. Leon, kommies der belastingen 2e klasse op Aruba 28 dagen vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte en met vergunning deze tijd geheel of gedeeltelijk op Curaçao door te brengen, ingang 1 September 1942; Mej. A.M. R. Rigaud, tijdl. schrijfster bij de Landsradio- en Telefoondienst alhier, twee weken vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte, gerekend te zijn ingegaan 20 Augustus 1942

Benoeming: F. T. J. van Rijn tot tijdl. Controleur bij de Economische dienst; G. M. van Doornen, Onderwijzer 1e klasse aan de H. J. A. Schroederschool, tot lid van de commissie tot afneming van een landsexamen overeenkomende met het staatsexamen Hogere Burgerschool B.; A. L. Da Costa Gomez, veldwachter tot agent der burgerpolitie; Tot leden van de Subcommissie van de Incu op Aruba: de Gezaghebber van Aruba, tevens voorzitter; de Heer John G. Eman, lid van de Incu; de Heer Albert Max Arends; de Heer N. F. Ronday, en de Heer S. Q. Oduber; de Heer L. C. M. Kerstens, voorlopig tot secretaris.

Werkzaamstelling: J.C. Rademacher, als tijdl. bode bij de Sociale en Economische Zaken; P. Mirep, als tijdl. schrijver op de Bureaux van de Burgerlijke Stand en het Bevolkingsregister op Aruba.

Aanstelling: W. Williams ... ter te Simpsonsbaai op St. ... N.G.

Handhaving: Dr. I. S. Emm... durende nog zes maanden ... schrijver in de Gouvernemen... en Openbare Leeszaal op C...

Eervol ontslag aan: J. de F... raar M.O. Lichamelijke Oef... lid van de commissie tot afne... een landsexamen overeenkom... het staatsexamen Hogere Bur... B; Mej. B. C. E. Statius M... onderwijzeres 3e klasse aan d... minaschool alhier, op haar ... F. W. Vlaun, wachter Sim... op St. Maarten N.G.

Verlof: H. L. Chateau, ... ments-geneeskundige alhier ... dagen wegens andere re... ziekte; gerekend te zijn in... Augustus 1942; Mej. A. A. ... adjunct-commies ter Gouver... Secretaris, vier weken wegen... redenen dan ziekte; gereken... ingegaan 1 September 1942.

Eervol ontslag aan: Me... H. Daniels-Polak, tijdl. ond... 1e klasse Categorie A aan de ... minaschool alhier, op haar ve...

De Gouvernements-S...
C. F. Gronem...